خبر

نامزدهای انجمن نویسندگان برای جایزه آلما

انجمن نویسندگان کودک و نوجوان بنا بر رأی کمیته انتخاب نامزدهای جایزه آسترید لیندگرن (آلما) سال ۲۰۲۴، عباس جهانگیریان را در بخش نویسنده و فرمهر منجزی را در بخش ترویج کتابخوانی به دبیرخانه این جایزه معرفی کرده است.
انجمن نویسندگان کودک و نوجوان با اعلام این خبر درباره دلیل انتخاب‌ها نوشته است: عباس جهانگیریان طی نزدیک به نیم قرن فعالیت در عرصه ادبیات، پژوهش، تئاتر و سینما برای کودکان، نوجوانان و بزرگسالان آثاری خلق کرده که مورد استقبال مخاطبانش قرار گرفته است. با وجود تنوع سبک و قالب، روح آثار او یگانه است. توجه به تاریخ و فرهنگ و ادبیات غنی ایران، محیط‌زیست، جنگل‌ها و جانوران در خطر، صلح جهانی، عشق و اندوه و مسائل نوجوانان و کودکان و نوجوانان فرودست از دغدغه‌های مشترک تألیفات و ساخته‌های اوست.
فرمهر منجزی بیش از ۳۰ سال سابقه فعالیت مستمر در حوزه ترویج کتابخوانی، تألیف، ترجمه و ویرایش برای کودکان و نوجوانان دارد. ترجمه بیش از ۱۵۰ کتاب و تألیف تعداد زیادی مقاله برای فرهنگ‌نامه کودکان و نوجوانان و نیز مجلات تخصصی و ویرایش متون پرشماری در حوزه مطالعات ادبیات کودک و نوجوان ازجمله کارهای اوست. وی برنده جوایز متعددی در حوزه ترویج کتابخوانی و نیز ترجمه است.

...ات کودک و نوجوان

...قه مخاطب!

...ی شده‌اند

نسبت به نسل قبل تفاوت‌هایی دارد اما بیشتر از آن‌که به تفاوت‌ها توجه کنیم، مقهور امکانات و ابزاری شده‌ایم که کودک و نوجوان ما به آن دست یافته‌است. ما بیش از این‌که به خود کودکان و نوجوانان توجه کنیم، به آن ابزار توجه کرده‌ایم. درست است که نسل‌ها تغییر می‌کنند اما شباهت‌های ذاتی که از ابتدا تاکنون در بین همه نسل‌ها وجود داشته‌است، پابرجاست. با همه تفاوت‌هایی که بچه‌ها کرده‌اند، نمی‌توانیم بگوییم این بچه‌ها دیگر بچه‌های دهه‌های شصت و هفتاد نیستند؛ حتی بچه‌های چند قرن پیش هم با بچه‌های امروز اشتراکاتی دارند. یک اصول ثابت و لایتغیری در همه نسل‌ها وجود دارد که با هیچ ابزار ارتباطی زیر و رو نمی‌شود، بلکه به فطرت کودکان و نوجوانان مربوط است. این‌که بچه‌های امروز از دست ما در رفته‌اند و به حرف ما گوش نمی‌دهند و حس غربتی میان ما و آنها وجود دارد که باعث می‌شود حرف همدیگر را نمی‌فهمیم، به کوتاهی خودمان برمی‌گردد. درباره دلایل این فاصله گرفتن‌ها کار پژوهشی صورت نگرفته‌است مثلا بارها گفته شده یکی از دغدغه‌ها در حوزه‌های اعتقادی و دینی این است که بچه‌های امروز را در دایره مفاهیم اعتقادی خود نگه داریم. سؤال اینجاست که برای این کار، چه برنامه‌ای داشته‌ایم و چه کار تازه‌ای کرده‌ایم؟ برای مثال از وقتی سرود «سلام فرمانده» تولید شد و درخشید، مسئولان و متولیان امور تبلیغاتی همان الگو را اما به شیوه‌ای ضعیف‌تر ادامه می‌دهند. دلیل ندارد اگر اثری به دلیل ملودی خوب و حس و حال خالصانه‌اش موفق شده‌است بر گروه زیادی از مخاطبان تأثیر بگذارد، با کپی کردن مدام آن باعث دلزدگی مخاطبان شویم. در حوزه کودکان و نوجوان، مسئولان ما الگوهای ثابت و محدودی را به عنوان معیار گرفته‌اند و فکر می‌کنند همه بچه‌ها آن الگوها را می‌پسندند در حالی‌که ما داریم به خودمان دروغ می‌گوییم و چنین نیست. باید کارشناسان امر و کسانی که ضرورت‌های کار کودک را می‌شناسند، دور هم جمع شوند و با به رسمیت شناختن سلیقه‌های بچه‌ها بخصوص گروه سنی نوجوانان، بحث و بررسی کنند که بهترین راه برای این‌که مقهور فرهنگ بیگانه و گرایش‌های غیر دینی، غیر اعتقادی و غیر ملی نشویم، چیست؟ منتها این کار مستلزم حضور افراد کاردان و خبره هستیم، نه مبلغانی که با روش‌های تکراری و کلیشه‌ای، کار تبلیغاتی می‌کنند.

با توجه به این‌که شما خود در حوزه مطبوعات کودک به‌ویژه با تجربه سردبیری مجله دوست، حضور موفقی داشته‌اید؛ در این بخش هم در سال‌های اخیر خیلی عقب افتاده‌ایم. در حوزه رسانه به خصوص مطبوعات کودک و نوجوان چه باید کنیم؟

باید به سمت کار مطبوعاتی در این حوزه برگردیم چرا که متولیان امر در نهادهای دولتی و خصوصی، به‌شدت مقهور فضای مجازی و اینترنت هستند و با همین استدلال رسما نقش کار مطبوعاتی را انکار می‌کنند. در همان مجله دوست که شما اشاره کردید، شاهد بودیم که اگر کار، برای‌شان جذاب باشد، نشریه خیلی هم بین بچه‌ها خواهان دارد و بچه‌ها هیچ‌گاه با نشریه و مجله قهر نکرده‌اند. فکر نمی‌کنم در جوامع دیگر و کشورهایی که در حوزه ارتباطاتی از ما پیشرفته‌تر هم هستند، رونق کتاب و مجله از بین رفته‌باشد و همه مقهور فضای مجازی شده‌باشند. در صورتی‌که متولیان امر در کشور ما در بهترین حالت، اولویت را به فضای مجازی می‌دهند و با نگاهی فرمایشی و محدود به کتاب و مطبوعات می‌نگرند، درحالی‌که این نگاه، اشتباه بزرگی است چرا که من معتقدم نه تنها دوران کتاب و مطبوعات تمام نشده بلکه باید در حوزه‌های مختلف، فضاهای جدید خلق کنیم. دورانی که برای بچه‌ها جُنگی بود که شامل همه قالب‌ها و موضوعات می‌شد، از گزارش و مصاحبه تا شعر، قصه، سرگرمی، ورزش، مباحث اعتقادی، عکس، تصویر، کمیک‌استریپ و... گذشته‌است و باید برای بچه‌ها در موضوعات مختلف، نشریات تخصصی تعریف کنیم. برای مثال بچه‌هایی هستند که به موضوعات هوا و فضا علاقه دارند یا بچه‌هایی هستند که به کشتیرانی یا هواپیما علاقه دارند، گروهی به خودرو و اتومبیل علاقه دارند، برخی دیگر به صنایع و علوم نوظهوری علاقه دارند که امروزه در جهان پدید آمده‌اند و ریزه‌کاری‌های زیادی هم دارد که باید همیشه به مخاطب درباره آن اطلاعات داد یا بچه‌هایی که رشته‌های مختلف ورزشی را دوست دارند؛ باید به این سمت برویم که برای هرکدام از این گروه‌ها یک نشریه اختصاصی منتشر کنیم. در آموزش و پرورش هم باید نگاه به سمت استعدادیابی باشد و بچه‌ها را به شکل مخاطبان همگون و یکدست نبینیم. هرکدام‌شان در زمینه خاصی استعداد دارند و در حوزه ادبیات، هنر و فرهنگ هم باید به این سمت برویم که علایق بچه‌ها را کشف کنیم و در هر زمینه‌ای به سمت تولید اثر حرکت کنیم. مجله به‌عنوان یک محصول فرهنگی و یک اثر مکتوب و دائمی که به‌دلیل دوره‌ای بودن زمان چاپش می‌تواند تعلیق و انتظار ایجاد کند، قابلیت تأثیرگذاری بسیاری دارد و نباید این ابزار مؤثر را از دست بدهیم.

من معتقدم نه تنها دوران کتاب و مطبوعات تمام نشده بلکه باید در حوزه‌های مختلف فضاهای جدید خلق کنیم

شما یکی از چهره‌های مؤثر شعر نوجوان در سال‌های اخیر بوده و هستید اما وضعیت امروز ما در شعر نوجوان نگران‌کننده است چرا که میزان انتشار کتاب‌های جدید بسیار پایین آمده و ناشران هم از انتشار کتاب‌های شعر نوجوان استقبال چندانی نمی‌کنند؛ برای اصلاح این وضعیت چه باید کرد؟

آنچه بیان کردید، واقعیتی است که من هم آن را انکار نمی‌کنم اما باید به دلایلش نگاه کرد. من این مسأله را بیشتر از این‌که حاصل کم‌کاری افراد بدانم، حاصل پدیده بزرگی می‌دانم که در دوران ما در حال اتفاق افتادن است. متأسفانه به‌دلیل اتفاقاتی که در جهان افتاده‌است، در عرصه ارتباطات و سایر عرصه‌ها، دوران نوجوانی در حال حذف شدن از زنجیره عمر انسان‌هاست. به‌نظر می‌رسد بچه‌های امروز ناگهان از کودکی به بزرگسالی پرتاب می‌شوند. من در این زمینه تخصص چندانی ندارم و باید برای این مسأله، متخصصان رشته‌های مختلف گردهم بنشینند و درباره‌اش بحث کنند. بچه‌های ما در دوران کودکی برای کسب اطلاعات و ارتباطات امکانات بسیاری در اختیار دارند و می‌توانند خیلی بیشتر از کودکان نسل‌های گذشته تجربه‌های زیادی کسب کنند و شاید دلیل این پرتاب شدن به بزرگسالی همین باشد ولی به‌هرحال این اتفاق خوبی نیست چرا که دوران نوجوانی هم دوران بسیار زیبایی است و در عین‌حال دوران بسیار خطیری هست و باید درباره‌اش فکر شود و به نوجوان‌ها کمک شود که این دوران را به سلامت طی کنند اما به‌صورت کاذب از زنجیره گروه‌های سنی ما حذف شده‌است. البته این به معنی آن نیست که واقعا حذف شده‌باشد بلکه به این معنی است که بچه‌ها آن را حس نمی‌کنند یا نمی‌خواهند داشته‌باشند و زودتر به مواهبی برسند که در ذهن آنها مختص بزرگسالی است. یکی از دلایل کم شدن آثار خوب و تأثیرگذار می‌تواند همین مسأله باشد. ما کتاب را برای مخاطبی می‌نویسیم که به چشم می‌بینیم، نه برای مخاطب فرضی؛ شاید مخاطبی که شاعران و نویسندگان به‌دنبالش هستند، دیگر نیست یا اگر هم هست آن‌قدر کم است که دیگر به چشم نمی‌آید اما ما باید به بچه‌ها کمک کنیم که نوجوانی را طی کنند و این دوره سنی را که پلی میان کودکی و بزرگسالی است، فراموش نکنیم چرا که اگر این پل را حذف کنیم، خطر سقوط مسافران این مسیر در رودها و دره‌ها وجود دارد. در دهه‌های قبل به دلیل این‌که واقعا بچه‌های ما نوجوانی می‌کردند، کار برای نوجوانان رونق خاصی داشت اما امروز نوجوانان اگر ببینند اثری مختص گروه سنی آنان منتشر شده‌است، آن را پس می‌زنند چرا که دوست ندارند خود را کودک یا نوجوان ببینند و می‌خواهند خود را بزرگسال بدانند. باید درباره درهم آمیخته شدن مفاهیم جوانی و نوجوانی فکر کنیم و به شیوه‌ای وارد حریم نوجوانان شویم که آنان احساس تحقیر شدن نکنند. در مجموع باید گفت این یکی از خلأها و مسائلی است که به آن دچار شده‌ایم و در این زمینه کار خیلی کم شده‌است اما نباید در مقابلش منفعل باشیم، بلکه باید بنشینیم و راه‌های جلب و جذب مخاطب نوجوان را پیدا کنیم.

آموزش‌دیده و دلسوز را هم مهم می‌داند و می‌گوید: یک مسأله مهم دیگر هم این است که کسی که در کتابخانه حضور دارد، خودش کارشناس باشد که در خیلی موارد کسانی که در کتابخانه‌ها هستند که علاقه و تخصص خاصی در مورد کتاب ندارند درحالی‌که کارشناسی کتابخانه کسی است که بیشترین تأثیر را در علاقه‌مند کردن بچه‌ها به کتاب دارد و هیچ‌کسی به اندازه یک کتابدار نمی‌تواند بچه‌ها را به کتاب خواندن ترغیب کند. اگر کسی که در کتابخانه مشغول به کار است، علاقه و عشق لازم را نداشته‌باشد یا این‌که درگیر مشکلاتی مثل مشکلات حقوق و استخدام باشد و فراغت بال لازم برای کار تخصصی خودش را نداشته‌باشد، نمی‌تواند کار مهم خود را به درستی انجام دهد. مشکلات و مسائل مانند زنجیری به هم وابسته و پیوسته‌اند و اگر یک بخش ایراد و یا ضعیف باشد، بر دیگر بخش‌ها هم تأثیر خود را برجای می‌گذارد.

اینفوگرافیک

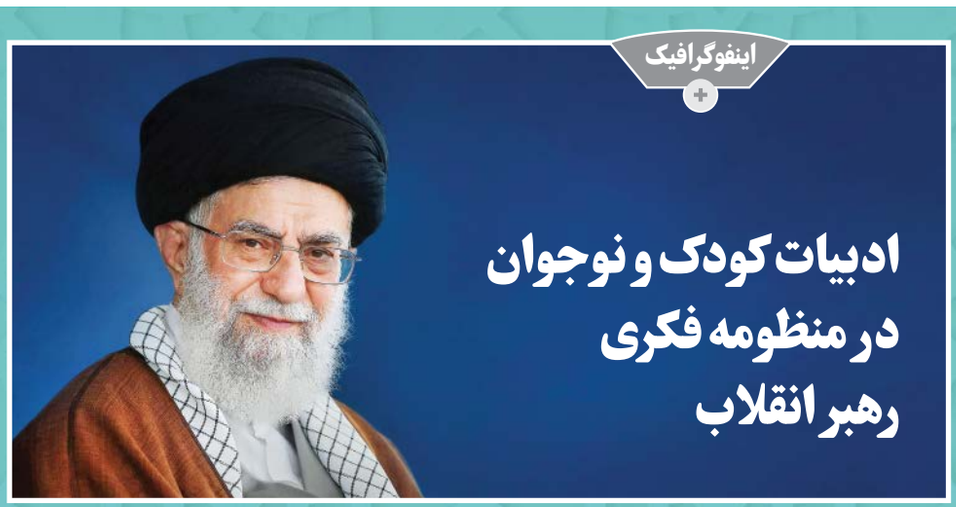

ادبیات کودک و نوجوان در منظومه فکری رهبر انقلاب

یکی از مهم‌ترین عوامل تأثیرگذار و تعیین‌کننده در حفظ و استمرار و تعهد به اصول و آرمان‌های انقلاب اسلامی، همانا نیروی انسانی متعهد، تلاشگر و وفادار به اسلام، ایران و انقلاب است و دیری نمی‌گذرد که نوجوانان امروز کشورمان ایران، صحنه‌گردانان اصلی و پیشران کشور در تمامی عرصه‌های علمی، فرهنگی، اجتماعی و سیاسی شوند. به همین دلیل است که توجه به ابعاد مختلف و متنوع پرورش نسل نوجوان کشور مورد تأکید و توجه و توصیه مکرر رهبر معظم انقلاب اسلامی در طول سال‌ها و دهه‌های گذشته قرار گرفته است. بر همین اساس است که رهبر معظم انقلاب همواره بر ارزشگذاری در زمینه کتاب کودک و نوجوان تاکیدات بسیاری داشتند و نمونه آخر آن توجه ایشان در سی‌وچهارمین نمایشگاه کتاب تهران به کتاب‌های کودک و نوجوان بود که خطاب به مسئولان و نویسندگان بخش کودک و نوجوان فرمودند: «برای جذب کودکان و نوجوانان هرچقدر می‌توانید از لحاظ کمیت و کیفیت کار کنید. هنوز داستان‌های خارجی مربوط به کودک غلبه دارد که عیب بزرگی است.» بر همین اساس ابعاد و جهات ضرورت توجه به نوجوانان در منظومه فکری رهبر معظم انقلاب اسلامی را بررسی کرده‌ایم.

۱. نقش کلیدی و اصلی تربیت نیروی انسانی به‌عنوان مهم‌ترین عمل شکل‌گیری جامعه اسلامی.
۲. توجه به جنبه مستند بودن وقایع و پرهیز از تحریف یا مطالب تخیلی و انتزاعی در داستان.
۳. اهمیت روش‌های تعلیم و تربیت و محیط فرهنگی در تحقق اهداف مورد نظر.
۴. جذابیت و روانی داستان و پرهیز از مغلق‌گویی و تکلف و درازنویسی‌های بی‌فایده.
۵. نقش هنر و ادبیات در تعلیم و القای مفاهیم، معارف و ارزش‌های انسانی دینی و انقلابی به نوجوانان.
۶. مخاطب قرار دادن گروه سنی نوجوان و توجه به تحول تدریجی و طبیعی شخصیت‌های داستان و باورپذیری وقایع از نظر مخاطب.
۷. توجه به تمامی ابعاد فردی، اجتماعی و نیز ویژگی‌های جسمی، اخلاقی، دینی، عقلی و روحی نوجوان تراز انقلاب اسلامی.
۸. پاکیزگی قلم و پرهیز از استفاده از عناصر غیرواقعی یا غیراخلاقی برای افزودن جذابیت کاذب به داستان.
۹. توجه به برنامه‌ریزی همه‌جانبه و مستمر دشمنان انقلاب اسلامی برای تأثیرگذاری در نوجوانان با هدف تهی کردن فکر و روح نسل آینده از تمامی ارزش‌ها، اصول و آرمان‌های انقلاب اسلامی.
۱۰. پرداختن به موضوع مهم تاریخ نهضت اسلامی ملت ایران که دشمنان سال‌هاست تلاش دارند یا آن دوران سلحشوری ملت را یا به‌کلی از ذهن نسل جدید دور نگاه دارند یا تصویری مخدوش و تحریف شده از آن دوران ترسیم کنند.
۱۱. توجه به طبقه متوسط جامعه که نقش مهمی در انقلاب اسلامی و تأسیس و حفظ نظام جمهوری اسلامی داشته‌اند. در این حوزه نیز دشمنان انقلاب تلاش گسترده‌ای برای تحریف عنصر مهم مردمی بودن این انقلاب داشته‌اند.
۱۲. شخصیت‌پردازی صحیح و توجه به روحیات فردی و ویژگی‌های شخصیتی داستان و ترسیم واقعی نوع توجه تفکر و نقش‌آفرینی‌های افراد مختلف و انعکاس رفتارهای طبیعی هریک در طول داستان.

نشر

روایت یکی از زنان مبارز انقلاب اسلامی

کتاب «امسال قبول می‌شویم؛ برگی از زندگی عفت نجیب‌ضیاء» روایت یکی از زنان مبارز انقلاب و مادر شهیده الهه زینال‌پور به قلم آزاده فرزام‌نیا منتشر شد.
این کتاب که تحقیق آن برعهده آزاده فرزام‌نیا و مرضیه ذاکری بوده و تدوین آن نیز توسط آزاده فرزام‌نیا صورت گرفته، از سوی انتشارات «راه یار» منتشر شده‌است. در بخشی از این کتاب می‌خوانیم: «هر وقت از راهپیمایی برمی‌گشتم، الهه نگاه خاصی به من می‌انداخت. بعد می‌زد به خنده و می‌گفت: «مامان، باز که برگشتی! چرا شهید نشدی؟!» خودم هم خنده‌ام می‌گرفت. می‌گفتم: «آدم خودش رو که نمی‌تونه شهید کنه. ما می‌ریم... حالا هر چی خدا بخواد.» برایش تعریف می‌کردم که توی راهپیمایی‌ها به خانم‌هایی که بچه کوچک دارند، کمک و بچه‌هایشان را بغل می‌کنم. با ذوق به حرف‌هایم گوش می‌داد. از وقتی فهمیده‌بود بعضی خانم‌ها با بچه‌های کوچک‌شان می‌آیند، هر بار که می‌خواستم بروم راهپیمایی، کیف و جیب‌های لباسم را پر از آجیل و شکلات و خرما می‌کرد....

گالری

برگزاری نمایشگاه پوشاک ایرانی - اسلامی هدی

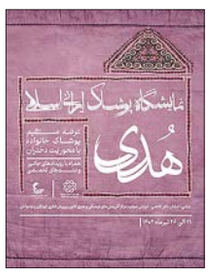

نمایشگاه پوشاک ایرانی ـ اسلامی هدی از روز چهارشنبه ۲۱ تیر همزمان با روز عفاف و حجاب، در کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان آغاز می‌شود و تا ۲۶ تیر ادامه دارد. حمیدرضا امیدی، رئیس نمایشگاه هدی گفت: این نمایشگاه عرضه مستقیم پوشاک خانواده با محوریت دختران است که همراه با رویدادهای جانبی و نشست‌های تخصصی در فضایی بالغ بر ۲۰۰۰ متر مربع در کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان برگزار می‌شود. وی افزود: نمایشگاه پوشاک ایرانی ـ اسلامی هدی با حضور ۵۰ تولیدکننده در ۵۰ غرفه برگزار می‌شود. همچنین در این دوره از نمایشگاه برای بیش از ۶۰ زن سرپرست خانوار امکان حضور فراهم شده‌است تا محصولات خود را برای مخاطبان عرضه کند. محصولات در رسته‌های عبا، چادر، روسری و ملزومات حجاب است.
رئیس نمایشگاه پوشاک ایرانی ـ اسلامی هدی گفت: در این نمایشگاه دوخت رایگان چادر خواهیم داشت و پارچه‌ها با قیمت مناسب برای مخاطبان عرضه می‌شود.
نمایشگاه به‌صورت فصلی برگزار می‌شود و در فصل‌های آینده شاهد برگزاری نمایشگاه هدی خواهیم بود.

قاب

فرصتی برای دانش‌آموزان علاقه‌مند به فیلمسازی

نهمین جشنواره فیلم کوتاه دانش‌آموزی مدرسه تا ۱۰ شهریور آماده دریافت اثر است.
جشنواره فیلم کوتاه دانش‌آموزی مدرسه، رویدادی در مسیر رشد و شکوفایی استعدادهای نوجوان است که به‌صورت بین‌المللی برگزار می‌شود. بخش‌های اصلی نهمین جشنواره فیلم کوتاه مدرسه شامل موضوعات داستانی، انیمیشن، مستند، نماآهنگ و آیتم تلویزیونی هستند. بخش جانبی این رویداد شامل فیلمنامه‌نویسی، موسیقی فیلم و نماآهنگ و اقلام تبلیغاتی فیلم (پوستر، عکس پشت صحنه و تیزر) است. دانش‌آموزان علاقه‌مند از سراسر کشور و در تمام مقاطع تحصیلی می‌توانند آثار خود را تا ۱۰ شهریور و از طریق تارنمای جشنواره ارسال کنند.